

Vergaderjaar 2023–2024

24 515

Preventie en bestrijding van stille armoede en sociale uitsluiting

31 066

Belastingdienst

Nr. 728

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 oktober 2023

Het kabinet vindt het belangrijk dat kinderen van ouders die gedupeerd zijn door de problemen met de kinderopvangtoeslag een nieuwe start kunnen maken. Kinderen ontvangen al een bedrag van 2.000 tot 10.000 euro als steuntje in de rug, afhankelijk van hun leeftijd, en kunnen aanspraak maken op brede ondersteuning door de gemeente. Om een nieuwe start te maken is het echter ook van belang dat zij niet gehinderd worden door problematische schulden. Daarom is er de afgelopen tijd hard gewerkt aan een aanvullend schuldhulpverleningsaanbod voor jongeren. Het kabinet is daarom ook verheugd dat er samen met de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG) een aanbod is ontwikkeld waarmee jongeren met problematische schulden onder de kindregeling geholpen kunnen worden. Bijzonder aan deze aanpak is dat jongeren geen financiële tegenprestatie hoeven te leveren en bovendien de mogelijkheid krijgen om deel te nemen aan een perspectiefaanpak die de kans op een duurzaam schuldenvrije toekomst zo groot mogelijk maakt. Deze aanpak is in lijn met de motie van het lid Kat c.s. van 22 december 2022¹.

In de kamerbrief² naar aanleiding van de aangehouden motie van het lid Kat c.s.³ is beloofd om terug te komen op dit schuldhulpverleningsaanbod. Middels deze brief voldoe ik ook aan de toezegging in het commissiedebat van 12 oktober 2023 om de vaste Kamercommissie Financiën nader te informeren over de technische details van het aanvullend schuldhulpverleningsaanbod en het maatwerk dat DUO biedt. In deze brief zal ik nader ingaan op deze onderwerpen en kom ik deze toezeggingen na.

¹ Kamerstuk 31 066, nr. 1151.

² Kamerstuk 31 066, nr. 1281.

³ Kamerstuk 31 066, nr. 1258.

Details van het aanvullende schuldhulpverleningsaanbod

In de uitwerking van de motie van het lid Kat c.s. van 22 december 2022⁴ is in de afgelopen maanden een aanvullend schuldhulpverleningsaanbod uitgewerkt voor jongeren die getroffen zijn door de problemen met toeslagen. De aanpak is erop gericht om problematische saneerbare schulden van jongeren af te lossen en daarnaast te voorkomen dat jongeren opnieuw schulden krijgen. Dit aanbod is ontwikkeld in samenwerking met de VNG, de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK), het Ministerie van SZW en gemeenten. Dit schuldhulpverleningsaanbod is een aanvulling op het bestaande herstelaanbod waar kinderen en jongeren gebruik van kunnen maken, bestaande uit financiële tegemoetkoming, brede ondersteuning en emotionele hulp. Hiermee wil het kabinet kinderen en jongeren nog beter ondersteunen in het maken van een nieuwe start.

Om gebruik te kunnen maken van het aanvullend schuldhulpverleningsaanbod dient een jongere te voldoen aan drie criteria: de jongere valt binnen de kindregeling, is meerderjarig en er is sprake van problematische schulden. Van problematische schulden is sprake als iemand niet in staat is om binnen een periode van 36 maanden diens saneerbare schulden volledig af te lossen door het ontbreken van (voldoende) afloscapaciteit. In de brief aan de Tweede Kamer d.d. 13 september 2023⁵ is nader ingegaan op de toepassing en argumentatie van deze definitie. Voor deze specifieke doelgroep wordt de financiële tegemoetkoming die jongeren hebben ontvangen via de kindregeling buiten beschouwing gelaten bij de beoordeling of de jongere in aanmerking komt voor het aanvullende aanbod.

Gemeenten stellen vast of aan al deze drie criteria wordt voldaan en bieden toegang tot het aanvullend schuldhulpverleningsaanbod als dit het geval is. Jongeren die niet aan de criteria voldoen, kunnen alsnog aanspraak maken op de reguliere ondersteuning. Deze kan worden geboden vanuit de brede ondersteuning, de reguliere gemeentelijke schuldhulpverlening of vanuit de schuldenaanpak voor ouders (indien een jongere minderjarig is).

Gemeenten stellen bij de toegang vast of er sprake is van een problematische schuldsituatie en nemen het aanvullende aanbod op in het plan van aanpak als onderdeel van de brede ondersteuning aan de jongere. Hierbij wordt uitgegaan van de werkelijke aflossingscapaciteit van de jongere.

Het saneren binnen het aanvullende schuldhulpverleningsaanbod sluit aan op het reguliere saneringstraject dat gemeenten uitvoeren. Dit heeft als voordeel dat gemeenten hier mee bekend zijn. Wat het aanvullende schuldhulpverleningsaanbod onderscheidt van reguliere schuldhulpverlening door gemeenten, is dat getroffen jongeren geen financiële tegenprestatie hoeven te leveren in ruil voor de sanering. Wanneer de sanering is afgerond, verlenen schuldeisers finale kwijting voor de saneerbare schulden.

Sommige jongeren zijn sinds de kindregeling in werking is getreden (5 november 2022) in een reguliere schuldregeling opgenomen. Hun reguliere schuldregeling biedt niet dezelfde oplossing als het aanvullende schuldhulpverleningsaanbod. Om deze reden kunnen gemeenten het aanvullend schuldhulpverleningsaanbod ook aanbieden aan jongeren (die voldoen aan de eerder genoemde drie criteria) die sinds 5 november 2022 in een

⁴ Kamerstuk 31 066, nr. 1151.

⁵ Kamerstuk 31 066, nr. 1281.

schuldregeling zijn opgenomen, zodat ook zij van de voordelen van het aanvullende aanbod gebruik kunnen maken. Voor alle meerderjarige kinderen van gedupeerde ouders geldt dat ze zich tot één jaar na inwerkingtreding van de Spuk-regeling (Specifieke Uitkering) voor brede ondersteuning kunnen melden bij hun gemeente voor het aanvullende aanbod, tenzij de jongere de beschikking van de kindregeling na die tijd ontvangt.

Jongeren geven aan behoefte te hebben aan een perspectiefaanpak waarmee de kans op een duurzaam schuldenvrije toekomst voor jongeren zo groot mogelijk wordt gemaakt. Daarom wordt, naast de sanering, jongeren een dergelijke perspectiefaanpak aangeboden. In een perspectiefaanpak ligt de focus niet op het realiseren van afloscapaciteit, maar op een schuldenvrije toekomst met meer zelfstandigheid en maatschappelijk perspectief voor de jongere.

Binnen het schuldhulpverleningsaanbod krijgen gemeenten de vrijheid om zelf een perspectiefaanpak met jongeren in te richten of hiervoor gebruik te maken van een externe partij zoals het Jongeren Perspectief Fonds. Gemeenten kunnen gebruik maken van voorlichtingsmateriaal en expertise van het Jongeren Perspectief Fonds als zij zelf invulling geven aan een perspectiefaanpak voor jongeren. Indien gemeenten daar behoeften aan hebben, kan het Jongeren Perspectief Fonds ook lokaal de gehele perspectiefaanpak verzorgen.

Om zoveel mogelijk jongeren te bereiken met de boodschap dat zij gebruik kunnen maken van een aanvullend schuldhulpverleningsaanbod, worden verschillende communicatiemiddelen ingezet. De websites kindregelingvoorjou.nl en herstel.toeslagen.nl worden als basis ingezet om het aanbod duidelijk uit te leggen. De gemeentelijke websites gaan de informatie over dit aanbod ook opnemen. Via berichten op sociale media worden jongeren direct geattendeerd op het nieuwe aanbod. Jongeren die al in een schuldverleningstraject zitten worden persoonlijk door hun hulpverlener benaderd. Met gemeenten wordt gewerkt aan een directe mail aan alle jongeren van gedupeerde ouders over de brede ondersteuning inclusief het beschikbaar zijn van het schuldhulpverleningsaanbod.

Met de VNG is afgestemd dat het schuldhulpverleningsaanbod wordt gemonitord. De invulling van de monitoring wordt nog nader uitgewerkt.

Het aantal jongeren dat gebruik zal maken van het aanbod wordt geraamd op ongeveer 4.750. De kosten voor het aanvullende schuldhulpaanbod worden geraamd op € 34,5 miljoen euro. Gemeenten kunnen zowel de kosten voor de sanering als trajectzorg vanuit het perspectiefaanpak opvoeren binnen de Spuk-regeling voor brede ondersteuning.

Maatwerk DUO

Zoals toegezegd is bij DUO nagegaan hoe vaak maatwerk met betrekking tot DUO voorkomt bij jongeren. Daaruit blijkt dat DUO niet beschikt over gegevens waaruit blijkt of een jongere een kind van een gedupeerde ouder is. Dergelijke gegevens ontvangt DUO niet van Dienst Toeslagen/UHT en deze mogen ook niet gedeeld worden met het oog op de privacy. Het is dus niet mogelijk om bij te houden in hoeveel gevallen er voor kinderen van gedupeerde ouders maatwerk wordt toegepast. DUO heeft een aantal reguliere instrumenten die ervoor zorgen dat mensen niet in de financiële problemen komen door hun schuld bij DUO, bijvoorbeeld de draagkrachtberekening en aflossingsvrije maanden. Indien er zich problemen voordoen die met deze instrumenten niet kunnen worden

opgelost, biedt DUO de mogelijkheid om maatwerk in te zetten. Er bestaan dus uitgebreide mogelijkheden om jongeren met hoge DUO-schulden te helpen.

Met bovenstaande maatregelen wil het kabinet in samenwerking met alle partners jongeren nog beter in staat stellen om een schuldenvrije toekomst te realiseren.

De Staatssecretaris van Financiën,
A. de Vries